

Samen werken

Incidentbestrijding gevaarlijke stoffen

Een tankwagen slaat om in een bocht. De tank scheurt en enkele duizenden liters bijtende en toxische vloeistof stromen uit over een wegdek met klinkers. Er vormt zich een vloeistofplas. Een deel van de vloeistof komt in het riool terecht. Een bijtende toxische damp stijgt op die vrij door de wind verspreid wordt. De vloeistof in het riool zorgt verderop voor een extra dampwolk. De brandweer wil zo snel mogelijk de vloeistofplas afdekken en ook de lekkage stoppen. Maar dat niet alleen: ook de vloeistof in de riolering zal eerst geneutraliseerd moeten worden voordat het uit de riolering kan worden verwijderd. Echter: welk schuim is goed en waar komt het vandaan? Wie kan de lekkage stoppen, kan de stof geneutraliseerd worden en waar komen de middelen hiervoor vandaan? Wie kan het uit de riolering halen? Teveel knelpunten die vragen om een adequate en acute oplossing. De brandweer roept de hulp in van het landelijke specialisme Incidentbestrijding Gevaarlijke Stoffen (IBGS).

Landelijk organiseren

We gaan het bestrijden van incidenten met gevaarlijke stoffen die weinig voorkomen, maar een grote impact hebben, landelijk oppakken. Dit doen we door het organiseren van landelijke specialismen op het gebied van gevaarlijke stoffen. Op die manier zorgen we voor een efficiënte en doelmatige inzet van mensen en middelen bij grootschalig en specialistisch brandweeroptreden.

Waarom

Het bestrijden van incidenten met gevaarlijke stoffen is een van de kerntaken van de brandweer. Elke regio is in staat bepaalde incidenten met gevaarlijke stoffen te bestrijden, zoals een kleine lekkage van zoutzuur of een ongeval van een tankwagen met diesel.

In 2014 stelde de RBC in haar visie op IBGS dat het efficiënter is om incidenten met gevaarlijke stoffen - die weinig voorkomen, maar als ze voorkomen een zeer grote impact hebben op de samenleving - op interregionaal en landelijk niveau te organiseren.

Voor het realiseren hiervan is IBGS als project ondergebracht bij het programma Samen werken aan grootschalig en specialistisch optreden Brandweer Nederland.

Door ons slimmer te organiseren, interregionaal en landelijk samen te werken zorgen we ervoor dat risico's landelijk zijn gedekt. Beter 1 x doelmatig en efficiënt georganiseerd, dan 25 keer afzonderlijk.

Hoe

Binnen het project IBGS onderscheiden we drie thema's waar we specialismen voor gaan ontwikkelen:

- Bronbestrijding om de risico's van een incident met gevaarlijke stoffen voor mens en milieu te verkleinen en/of weg te nemen.
- Ontsmetten van mensen, dieren, infrastructuur en materieel.
- Bepalen van het effectgebied zodat we de risico's voor de bevolking beter kunnen bepalen.

Wat

We gaan aan de slag met het uitwerken van de verschillende thema's in de vorm van deelprojecten.

Specialisme bronbestrijding

- Schuiminzet en alternatieven als bronbestrijding bij brand en IBGS; het opleveren van een beschrijving wat regio's zelf kunnen doen bij het afdekken van plassen met gevaarlijke stoffen. En we beschrijven de mogelijkheden bij incidenten die te groot zijn voor alleen interregionale samenwerking.
- Specialistische IBGS-eenheden; bij dit specialisme gaat het niet alleen om de inzet van de teams maar ook om het vastleggen van kennis, vaardigheden, middelen en het landelijk organiseren van dit specialisme.

- Bestrijding bij grote en complexe incidenten waarbij ook gekeken wordt naar aanvullende kennis en middelen van andere partijen.
- Opzetten van een 'back office' en/of kenniscentrum. Regio's kunnen hier terecht voor alle vragen op het gebied van incidentbestrijding gevaarlijke stoffen.

Specialisme Ontsmetting

Het ontsmetten van mens, dier, infrastructuur en materieel is een basistaak van de brandweer. Maar afhankelijk van het aantal mensen dat moet worden ontsmet kan opgeschaald worden naar bijvoorbeeld Grootschalige Ontsmettingseenheden, de GOE's.

- Het opleveren van een organisatieplan voor het landelijk specialisme.
- Ontwikkelen van de adviesfunctie van dit specialisme.

Bepalen van het effectgebied

Willen we maatregelen nemen om de bevolking te beschermen en hen goed te informeren, dan zullen we meer inzicht in het incident en het effectgebied moeten hebben. Om dit in kaart te brengen wordt het volgende ontwikkeld:

- Beschrijven van de organisatie van de verkenningseenheden en de coördinator verkenningseenheden.
- Onderzoeken welke bestaande systemen hierbij gebruikt kunnen worden.
- Verdere samenwerking met externe instituten zoals de CBRN-respouseenheid van Defensie en de milieu-ongevallen dienst van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu.

Deelprojecten

- Bepalen effectgebied
- Backoffice/kenniscentrum IBGS
- Specialistische en industriële ondersteuning
- Ontsmetting
- Schuiminzet en alternatieven als bronbestrijding bij brand en IBGS
- Specialistische IBGS-eenheden

Meer informatie

www.brandweer.nl/samengrensverleggend
www.brandweer.nl/onswerk/specialisme-ibgs

Samen werken aan grootschalig en specialistisch optreden Brandweer Nederland